

A photograph of surgeons in an operating room, illuminated by bright surgical lights. The scene is dominated by blue and white tones. The surgeons are wearing blue scrubs, masks, and hairnets. One surgeon in the foreground is wearing a blue hairnet with the name 'Henrik' visible. The surgical lights are circular and have multiple small lights. The overall atmosphere is professional and focused.

Grøn Omstilling

Rapportering af
klimaindsats 2025

Forord

Region Syddanmark udgiver årligt afrapportering på den grønne omstilling af regionens aktiviteter, herunder opfølgning på regionens delstrategier. Region Syddanmark har en ambitiøs målsætning om, at det samlede klimaaftryk skal reduceres med mindst 35 % i 2030 ift. baselineåret 2020. Denne rapport indeholder resultater fra regionens arbejde med energi, transport, direkte udledninger af klimagasser, fødevarer, affald, byggeri, lægemidler, kliniske og øvrige forbrugsvarer, IT og medicoteknik samt indkøb generelt.

For områderne byggeri, lægemidler, kliniske og øvrige forbrugsvarer, IT og medicoteknik samt indkøb generelt, kan der peges på en række gode resultater af regionens aktive arbejde med grøn omstilling og de mange indsatser, der er igangsat i forbindelse med delstrategierne. Det er dog vanskeligt at sige noget præcist om udviklingen af det samlede klimaaftryk for disse områder, grundet at beregningerne er baseret på økonomiske enheder, der er forbundet med en del usikkerheder.

Resultaterne indikerer, at klimaaftrykket generelt er faldet på flere områder, herunder energi, direkte udledninger fra klimagasser, fødevarer og affald. Dog er der stadig behov for at intensivere indsatsen på enkelte områder, især inden for transportområdet, hvor både klimaaftrykket for regionens egen bilflåde og tjenestekørsel i medarbejdernes egne biler er steget siden 2024.

Udgivelse:
Region Syddanmark
Grøn omstilling
Damhaven 12, 7100 Vejle

Foto:
Pexels
Getty Images
Lasse Hyldager, Hyldager Fotografilm

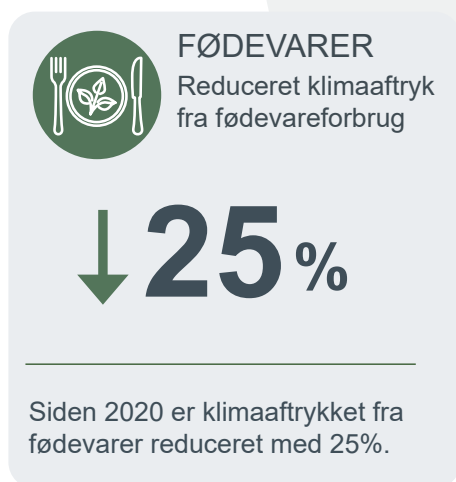
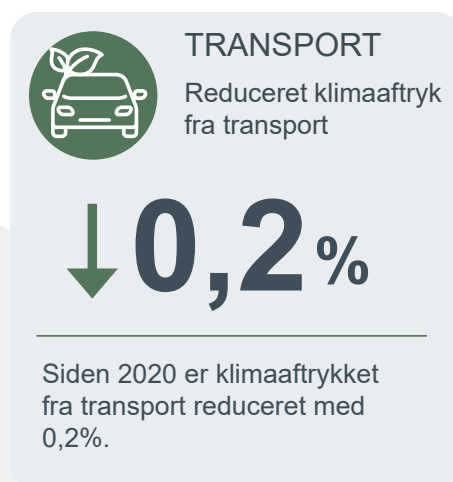
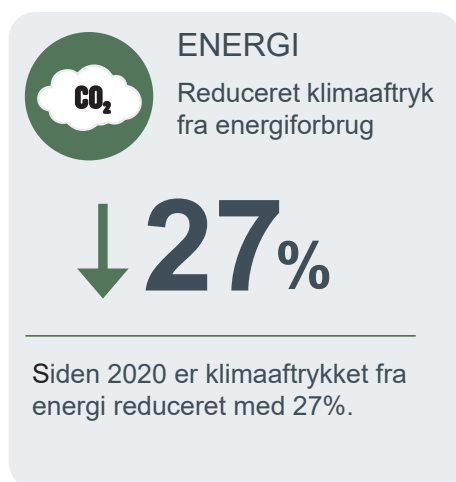
Indhold

- 3 Hovedresultater
- 4 Introduktion
- 6 Energi
- 9 Transport
- 12 Direkte udledninger af klimagasser
- 14 Fødevarer
- 16 Affald
- 19 Byggeri og vedligehold
- 22 Lægemidler
- 24 Kliniske og øvrige forbrugsvarer
- 28 Medicoteknik og IT
- 30 Indkøb generelt
- 31 Opsamling

Hovedresultater

Resultaterne i denne rapport indikerer, at det generelt er lykkedes Region Syddanmark at reducere klimaaftrykket fra en række forskellige områder, men også at regionen fortsat har travlt, hvis målsætningen på mindst 35 % reduktion i 2030, sammenlignet med 2020, skal nås.

Introduktion

Denne rapport præsenterer resultaterne for regionens klimaaftryk for energi, transport, direkte udledning af klimagasser, fødevarer og affald, der alle bygger på et aktivitetsbaseret datagrundlag, altså kWh, km og kg. Der præsenteres også resultater for regionens klimaaftryk for så vidt det gælder byggeri, lægemidler, kliniske og øvrige forbrugsvarer samt medicoteknik og IT, der bygger på et økonomisk baseret datagrundlag.

Baseline for Region Syddanmarks målsætning er sat til at være 2020. Dette skyldes, at 2020 er det tidligste år, hvor regionen kan indsamle data for indkøb og forbrug til beregning af regionens klimaaftryk. 2020 var præget af Covid-19 pandemien, hvorfor der vil være nogle udsving i forbruget ift. andre år. Dette vil blive uddybet for de enkelte områder i denne rapport.

Derudover viser aktivitetsdata for Region Syddanmarks hospitaler, at der har været en mindre stigning i antallet af patienter, der har været igennem sundhedsvæsenet, både i regi af antallet af sygehusforløb og antallet af operationer. Denne stigning ses både siden baselineåret og fra 2024 til 2025, og resultaterne i denne rapport skal derfor ses i sammenhæng med en stigning i aktiviteten.

Seks udvalgte delstrategier for grøn omstilling

Region Syddanmark ønsker at gå forrest og tage ansvar for at sætte fart på den grønne omstilling af det danske sundhedsvæsen. Siden reduktionsmålet på mindst 35 % blev vedtaget i 2022, har Region Syddanmark arbejdet aktivt for at sætte skub på den grønne omstilling i hele organisationen. For at opnå det samlede reduktionsmål på mindst 35 % er der blevet udarbejdet seks delstrategier, der er blevet politisk godkendt. De seks delstrategier kortlægger potentialet for at reducere klimaaftrykket for forskellige områder og er med til at sandsynliggøre, at det samlede reduktionsmål opnås. Ud over de seks delstrategier har Region Syddanmark tre understøttende strategier for hhv. fødevarer, affald og indkøb.

Reduktionspotentialet for de forskellige delstrategier er illustreret i hvert afsnit, hvor der er tilføjet en søjle for 2030 i graferne. Dette illustrerer, hvordan udledningen for det pågældende område vil se ud i 2030, såfremt alle målene i den tilhørende delstrategi opnås. En samlet vurdering af det opgjorte reduktionspotentiale på tværs af delstrategierne viser at det er tæt på de 35 %. I 2027 vil der blive gjort status på indsatserne med henblik på evt. justering af ambitionsniveauet i lyset af udviklingen i den grønne omstilling og udefrakommende faktorer, der påvirker baseline.

6 DELSTRATEGIER

De seks delstrategier sætter retningen for en mere bæredygtig udvikling på tværs af Region Syddanmark

1

Klimaoptimeret energiforbrug

2

Energieffektiv og fossilfri kørsel og transport

3

Bæredygtigt byggeri

4

Kliniske og øvrige forbrugsvarer

5

Lægemidler og medicinske gasser

6

Medicoteknik og IT

UNDERSTØTTENDE STRATEGIER

Principper og mål for bæredygtige fødevarerindkøb og måltider

Indeholder mål og indsatser ift. at reducere klimaaftrykket fra fødeforbruget i regionens kantiner.

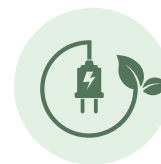
Strategi for affaldshåndtering

Indeholder mål og indsatser på affaldsområdet ift. at forbedre affaldshåndteringen, reducere affaldsmængden og øge genanvendelsen.

Tillæg til indkøbspolitik - Grønne indkøb

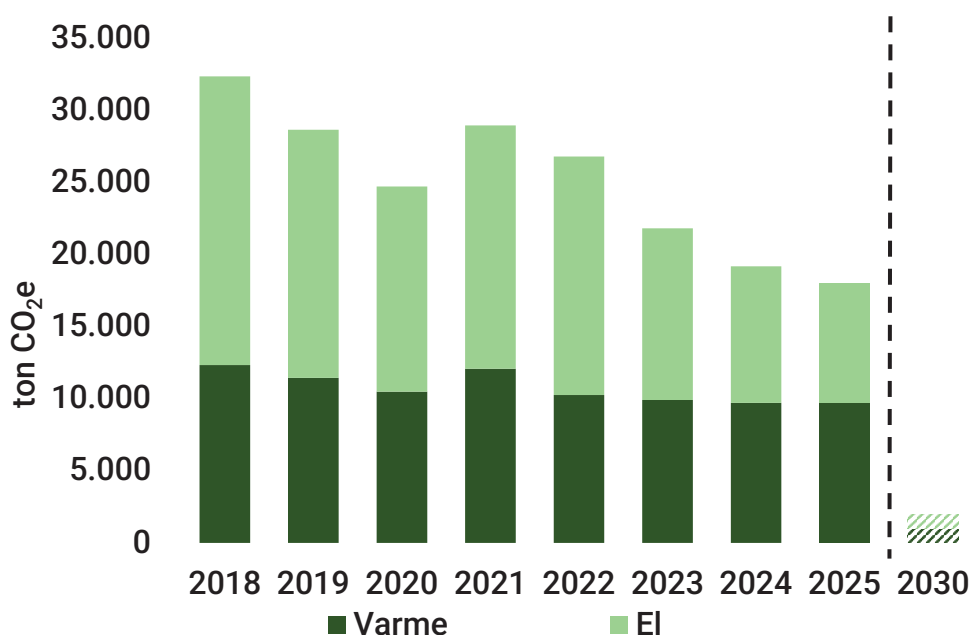
Kvalificerer hvordan Region Syddanmark arbejder med grønne tiltag i indkøb og udbud, herunder krav til leverandører og internt ledelsesansvar.

Klimaaftrykket for energi kommer som følge af regionens forbrug af elektricitet og fjernvarme samt et mindre forbrug af fossile brændsler til enkelte decentrale varmeanlæg på enhederne. Det samlede klimaaftryk fra regionens energiforbrug i 2025 var på 17.413 ton CO₂e, hvilket svarer til en reduktion på 27 % i forhold til 2020. Den samlede udvikling i CO₂e-udledningen fra Region Syddanmarks energiforbrug kan ses på Figur 1.

Udover udviklingen i klimaaftrykket for energi fra 2018 til 2025 er 2030 også medtaget i Figur 1. Klimaaftrykket for 2030 er baseret på målsætningerne i delstrategien "Klimaoptimeret energiforbrug", som blev godkendt af regionsrådet den 26. februar 2024. Region Syddanmarks delstrategi for Klimaoptimeret energiforbrug har bl.a. som mål, at regionens energiforbrug i 2030 udelukkende er baseret på grøn energi. Målsætningen svarer til en reduktion i udledningen i 2030 på ca. 22.000 tons CO₂e.

Figur 1 - Samlet klimaaftryk for Region Syddanmarks energiforbrug i ton CO₂e

Klimaaftrykket fra regionens elforbrug var på 7.708 ton CO₂e i 2025, hvilket svarer til et fald på 42,5 % siden 2020. Dette skyldes dels regionens eget arbejde med at reducere elforbruget og øge solcelleproduktionen, og dels at regionen køber det meste af sin el fra det nationale forsyningsnet, hvor strømmen er blevet grønnere. Det nationale forsyningsnet er faldet pr. kWh siden 2020. Dette fald i det nationale forsyningsnet samt reduktioner i fjernvarmeforsyningen er ansvarlig for ca. 80 % af den samlede reduktion inden for energi siden 2020.

Klimaaftrykket forbundet med regionens varmeforbrug var i 2025 på 9.704 ton CO₂e, hvilket er et fald på 7,4 % siden 2020. Varmeforbruget i Region Syddanmark er i meget høj grad dækket af fjernvarme. Kun 0,7 % af forbruget blev i 2025 dækket af fossile brændsler i form af naturgas.

Fjernvarmeforsyningen har som mål at være fossilfri i 2030, hvilket på den lange bane vil betyde en reduktion i regionens CO₂e-udledning for forbruget af fjernvarme. Emissionsfaktorerne for fjernvarme har generelt været faldende gennem den seneste lange årrække, hvilket er med til at holde regionens udledninger fra varmeforbruget lavt.

Energiforbrug

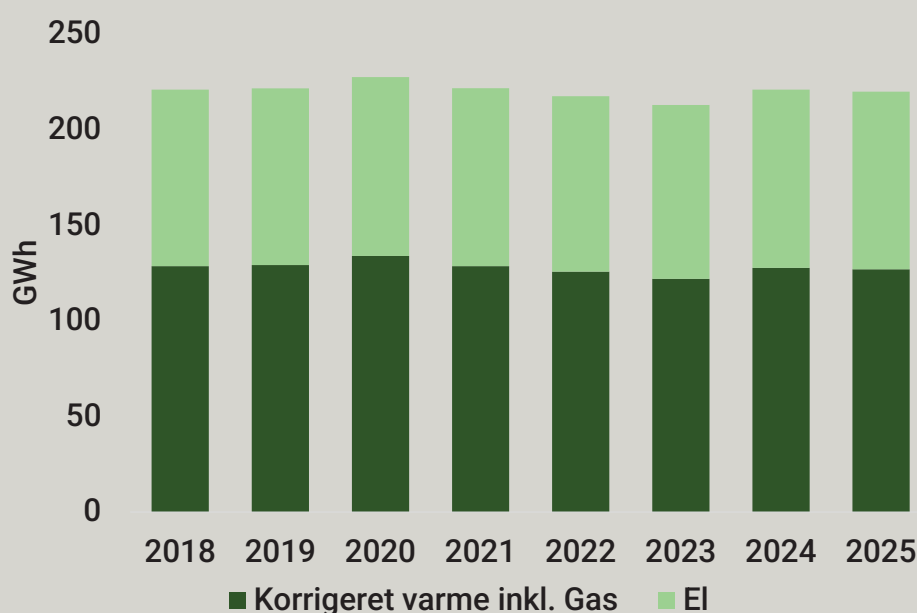
Udover at sikre et lavere klimaaftryk fra energiforbruget, så har regionen også sat et mål om at reducere energiforbruget med 10 % i 2030. På Figur 2 ses det samlede energiforbrug for Region Syddanmark, som i 2025 var på 203 GWh, hvilket er en reduktion på 3 % sammenlignet med 2020.

De 10 % reduktion skal opnås gennem to overordnede indsatsområder i delstrategien; "Energitrim", som er målrettet energioptimering på enhedernes drift, og "Sektorkobling", hvor enhedernes samlede energisystem fremtidssikres i samspil med omverdenen.

Elforbruget i Region Syddanmark var i 2025 på knap 93 GWh, hvilket er et fald på 0,7 % siden 2020. Dette fald er sket i en periode, hvor regionen har arbejdet aktivt med digitalisering og elektrificering for at sikre et effektivt sygehusvæsen, hvilket alt andet lige har øget elforbruget isoleret set.

Regionens varmeforbrug var på 109 GWh i 2025, hvilket er et fald på 5 % sammenlignet med 2020. Varmeforbruget afhænger i høj grad af, hvordan vejret har været det pågældende år, hvilket kan gøre det svært at sammenligne det direkte forbrug på tværs af årene. Temperaturmæssigt var 2020 og 2025 relativt varme år, hvorfor varmeforbruget ikke varierede så meget som andre år. Varmeforbruget kan klimakorrigeres for at tage højde for disse varierende vejr- og temperaturforhold. Gøres dette for regionens varmeforbrug, har det været faldende siden 2020 med en reduktion på 5,2 % i 2025 sammenlignet med 2020. I Figur 2 er varmeforbruget klimakorrigeret for bedre at kunne sammenligne år for år.

Figur 2 - Samlet energiforbrug for Region Syddanmark i GWh

Efter klimakorrigeringen er varmeforbruget i 2025 lavere end det foregående år. Både i år 2022 og 2023 var der et ekstraordinært krav om at sænke temperaturen i dele af bygningsmassen, dette krav er ikke længere gældende. De har dog været et stort fokus på at bibeholde de gode initiativer og tekniske løsninger, hvor det er muligt, hvilket er en af årsagerne til at varmeforbruget i både 2024 og 2025 er lavere end tidligere.

Forbruget af naturgas i Region Syddanmark har været faldende siden 2020 og var over 70 % lavere i 2025. Samtidig bliver der ikke længere anvendt olie til opvarmning i regionens bygninger. Dette er et resultat af, at regionen er i gang med at udfase de fossile brændsler helt i både varme- og procesenergiforsyningen. En betydelig del af disse projekter blev implementeret i perioden efter 2023, hvilket er den primære årsag til det stærkt reducerede forbrug.

Region Syddanmarks energiproduktion fra solceller

I 2025 producerede regionens solcelleanlæg omkring 6,2 GWh, hvilket svarer til 6,7 % af regionens eget elforbrug. Energien, der produceres fra regionens solceller, erstatter el fra forsyningsnettet, der har et højere klimaaftryk pr. kWh. Regionens solceller bidrog således til en reduktion i udledningen på 552 ton CO₂e i 2025.

Produktionen fra regionens solcelleanlæg i 2025 er ca. 18 % højere end i 2020. Produktionen fra regionens solceller lå højest i 2022, hvor det var 90 % højere end 2020. Der har i perioden efter 2022 været en række tekniske fejl på regionens absolut største solcelleanlæg, som ligger ved det nye OUH. Disse fejl har krævet en ombygning af de tekniske anlæg og har derved medført, at der er blevet produceret væsentlig mindre end forventet de seneste par år. Anlægget er i starten af 2025 igen begyndt at producere, men på grund af den lange stilstand er der en række tekniske installationer der skal genoptimeres for at producere med fuld kapacitet.

Det er politisk besluttet, at der skal opføres yderligere solceller på terrænet ved Nyt OUH. Der er i løbet af det seneste halvandet år udarbejdet lokalplan for området i samarbejde med Odense Kommune. Anlægget forventes opsat på et ca. 20.000 m² areal, men Region Syddanmark afventer i øjeblikket en igangværende bearbejdning af de lovmæssige rammevilkår for opsætning af solceller, for at kunne finde den mest optimale udformning af projektet.

Foto:
Lasse Hyldager, Hyldager Fotografilm

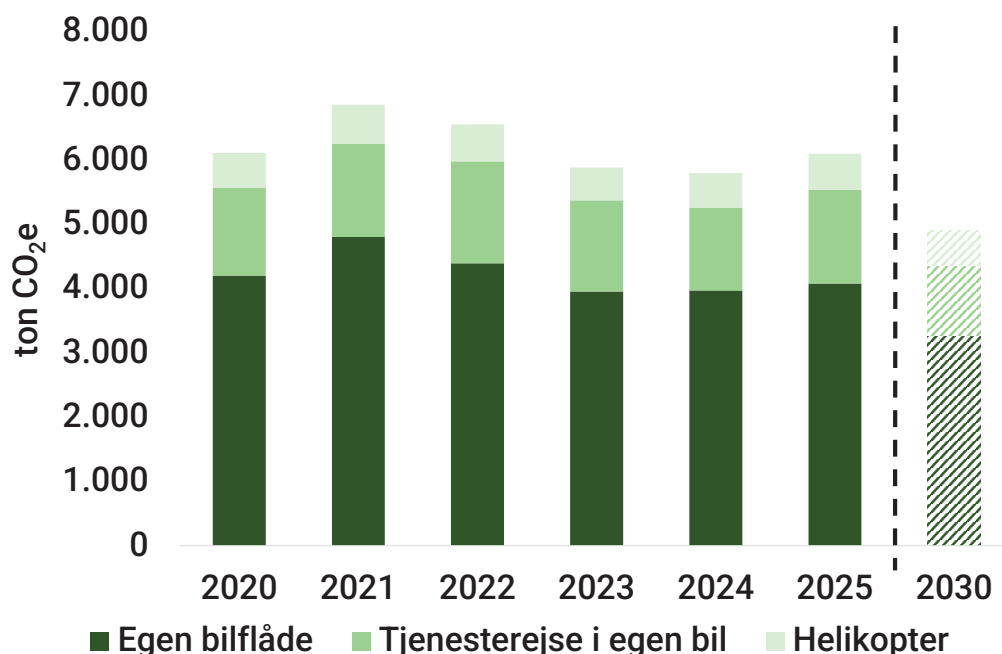
Transport

Region Syddanmarks klimaaftryk fra transport stammer primært fra kørsel i regionens egne køretøjer. Derudover er der en del tjenestekørsel i medarbejdernes egne biler samt transport af patienter med lægehelikopter til regionens sygehuse.

Det samlede klimaaftryk fra regionens transport i 2025 var på ca. 6.092 ton CO₂e¹, hvilket svarer til et fald på ca. 0,2 % siden 2020. Generelt afviger de tre kategorier under transport i 2025 ikke meget fra baseline året. Der er sket et lille fald i klimaaftrykket fra regionens egen bilflåde og en lille stigning fra tjenestekørsel i medarbejdernes egne biler. Figur 3 viser fordelingen af CO₂e-udledningerne fra transport siden baselineåret.

Figur 3 - Samlet klimaaftryk for Region Syddanmarks transport i ton CO₂e

Ud over udviklingen i klimaaftrykket for transport fra 2020 til 2025 er 2030 også medtaget i Figur 3. Klimaaftrykket for 2030 er baseret på målsætningerne i delstrategien "Effektiv og fossilfri kørsel og transport", som blev godkendt af regionsrådet den 22. april 2024. Hvis alle målsætninger fra delstrategien indfries, vil klimaaftrykket fra transport blive reduceret med næsten 20 % sammenlignet med 2020.

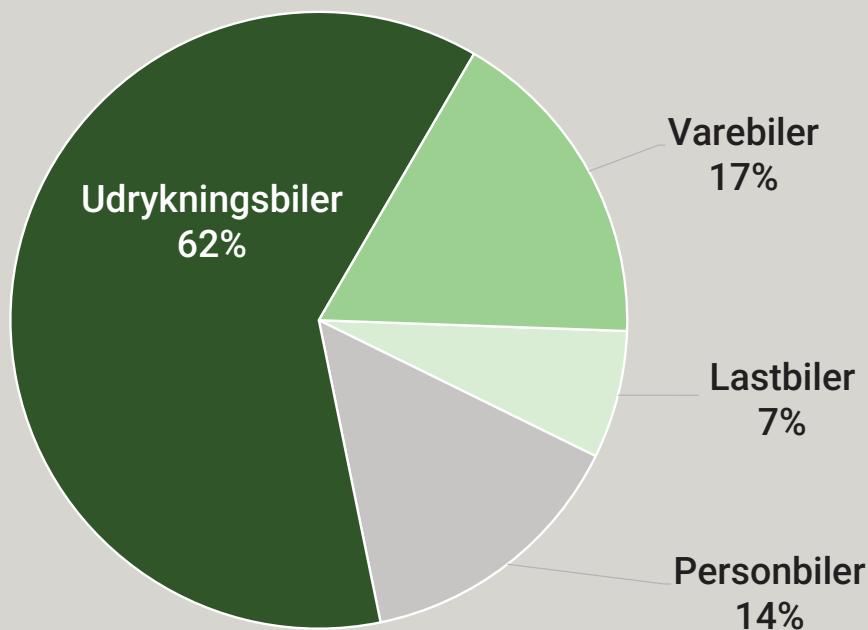
¹ Det har ikke været muligt at få data fra udrykningskørsel kørt med Region Syddanmarks leverandør Falck for 2025, hvorfor tallene herfor er de samme som 2024.

Regionens egen bilflåde

En af målsætningerne i delstrategien er, at mere end 50 % af regionens bilflåde er fossilfri i 2030. Antallet af elbiler i Region Syddanmarks bilflåde er steget fra 42 i 2020 til 197 i 2025. Elbilerne udgør i dag ca. 36 % af regionens samlede bilflåde, ekskl. udrykningskøretøjer. I 2025 anskaffede regionen sig 59 nye køretøjer, hvoraf 41 var eldrevne. Ligesom det var tilfældet i 2022, 2023 og 2024, var alle nye personbiler anskaffet i 2025 eldrevne.

Den samlede CO₂e-udledning fra regionens egne køretøjer kan ses fordelt på køretøjstyper i Figur 4. I 2025 var udledningen på 4.074 ton CO₂e. Dette er et lille fald i forhold til baselineåret 2020, hvor udledningen var 4.197 ton CO₂e. 2024 var første år hvor klimaaftrykket fra regionens egen bilflåde lå lavere end baseline året. Denne udvikling fortsætter i 2025. Dette er til trods for, at der er kørt næsten 2 mio. flere kilometer i regionens egne biler i 2025, sammenlignet med 2020.

Figur 4 - Samlet klimaaftryk for Region Syddanmarks egne køretøjer i 2025, fordelt på køretøjstyper

Udrykningskørslen er den primære bidragsyder til regionens samlede klimaaftryk fra transport. I 2025 er der registreret 15 eldrevne køretøjer med en gyldig udrykningstilladelse i form af en række områdeleder-biler og akutbiler. Der er ikke kommet flere eldrevne udrykningskøretøjer til i 2025.

Der arbejdes på at udvikle udrykningskøretøjer med fossilfrie drivmidler, der kan fungere i praksis, uden at det vil få negativ betydning for driftssikkerheden. Der etableres i disse år forsøgsprojekter både her og i andre regioner med akutbiler og ambulancer.

Tjenestekørsel i medarbejdernes egne køretøjer

I 2025 var klimaaftrykket fra tjenesterejser i Region Syddanmark foretaget i medarbejdernes egne køretøjer på 1.456 ton CO₂e, hvilket er en stigning på omkring 6,5 % siden 2020.

Andelen af elbiler har generelt været stigende i Danmark de seneste år, dette gør sig også gældende i Region Syddanmark, hvor andelen af elbiler anvendt i private husstande er steget fra 0,3 % i 2020 til 9,3 % i 2025. Det betyder at der generelt udledes mindre CO₂e pr. kørt kilometer for tjenestekørsel i medarbejdernes egne køretøjer i 2025.

Grunden til at denne udvikling ikke afspejles i klimaaftrykket herfor, er at antallet af kørte kilometer i medarbejdernes egne biler er steget markant siden baselineåret. I 2025 var antallet af kørte kilometer i medarbejdernes egne biler på 7,6 mio., hvilket er en stigning på 1,3 mio. siden 2020.

Helikopterflyvning

I 2025 var udledningen forbundet med helikoptertransport til Region Syddanmarks hospitaler på 563 ton CO₂e. Helikoptertransport varetages af Den Landsdækkende Akutlægehelikopterordning, der drives af de fem regioner i fællesskab. Antallet af årlige flyvetimer for Region Syddanmark svinger en del fra år til år og ligger generelt mellem 750-950. I år 2020 var antallet af årlige flyvetimer på 825 timer, og i 2025 var det på 828 timer. Klimaaftrykket forbundet med helikoptertransport har således ikke ændret sig signifikant siden baselineåret.

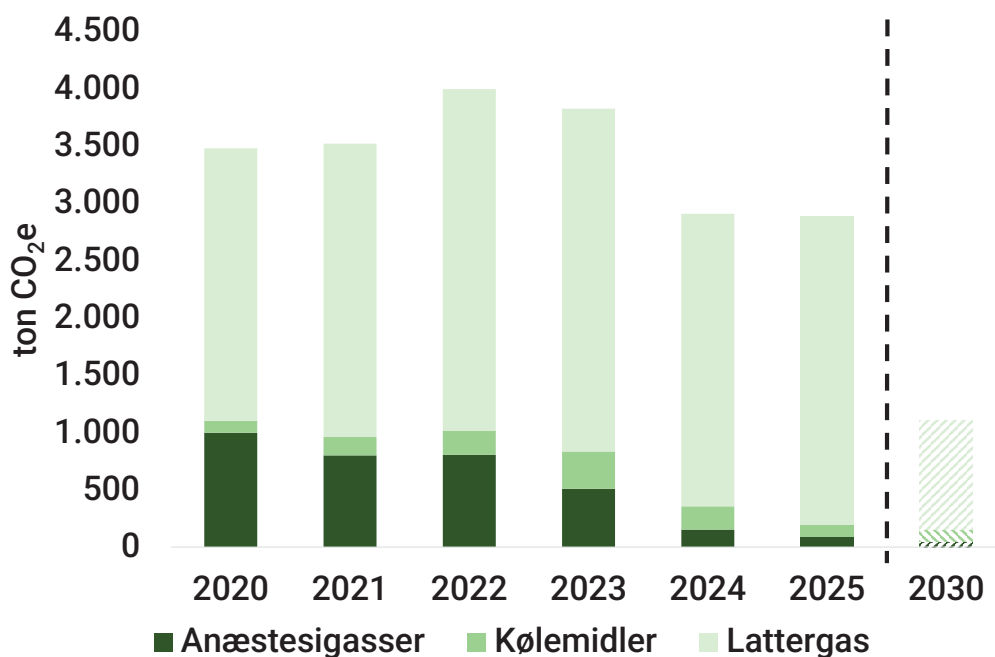
Direkte udledninger af klimagasser

Direkte udledninger af klimagasser dækker over de gasser, der bruges på klinikkerne, og som udledes direkte i atmosfæren under brug. Dette gælder for anæstesi- og lattergasser samt kølemidler.

Det samlede klimaaftryk fra regionens direkte udledninger af klimagasser i 2025 var på 2.881 ton CO₂e, hvilket svarer til et fald på 17 % i forhold til 2020. Figur 5 viser udviklingen i klimaaftrykket forbundet med forbruget af gasser.

Figur 5 - Samlet klimaaftryk for Region Syddanmarks forbrug af klimagasser i ton CO₂e

Udover udviklingen i klimaaftrykket for direkte udledning fra forbruget af klimagasser fra 2020 til 2025, er 2030 også medtaget i Figur 5. Klimaaftrykket for 2030 er baseret på målsætningerne i delstrategien "Lægemidler og farmaceutiske produkter", som blev godkendt af regionsrådet den 24. marts 2025. Hvis alle målsætninger fra delstrategien indfries, vil klimaaftrykket fra medicinske gasser og kølemidler blive reduceret med næsten 70 % sammenlignet med 2020.

Forbruget af lattergas er den primære bidragsyder til klimaaftrykket for Region Syddanmarks direkte udledninger af klimagasser og står for 93 % af den samlede udledning i denne kategori. Forbruget af lattergas har generelt været stigende siden baseline året, og i 2025 var forbruget af lattergas i Region Syddanmark på 960 kg mere end i 2020. Dette svarer til næsten 290 ton CO₂e. Regionsrådet i Region Syddanmark godkendte i 2024 installationen af tre lattergas destructor til hhv. Esbjerg Sygehus, Kolding Sygehus og OUH/Nyt OUH. De tre lattergas destructor forventes at blive installeret i 2026 og vil bidrage væsentligt til at reducere klimaaftrykket fra lattergas.

Klimaaftrykket fra anæstesigasser er faldet med over 90 % i 2025 sammenlignet med 2020. Anæstesigasser består af potente klimagasser, som anvendes til bedøvelse ude i klinikkerne. I Region Syddanmark er der tidligere blevet anvendt gasserne desfluran og sevofluran, hvor desfluran har en klimapåvirkning der er 20 gange højere end sevofluran. Derfor har regionen arbejdet på at udfase brugen af desfluran ude på klinikkerne. Dette er lykkedes i 2025, hvor der kun er blevet anvendt anæstesigassen sevofluran. På trods af at forbruget af desfluran er blevet omlagt til sevofluran, er klimaaftrykket fra sevofluran i 2025 blevet reduceret med næsten 22 % siden 2020.

Klimaaftrykket fra kølemidler svinger en del hen over årene, hvilket kan skyldes, at køleanlæggene er blevet ældre og dermed mindre effektive, og at der derfor oftere opstår små lækager fra f.eks. utætte ventiler. Klimaaftrykket fra kølemidler ligger i 2025 stort set på det samme, som det gjorde i 2020.

Fødevarer

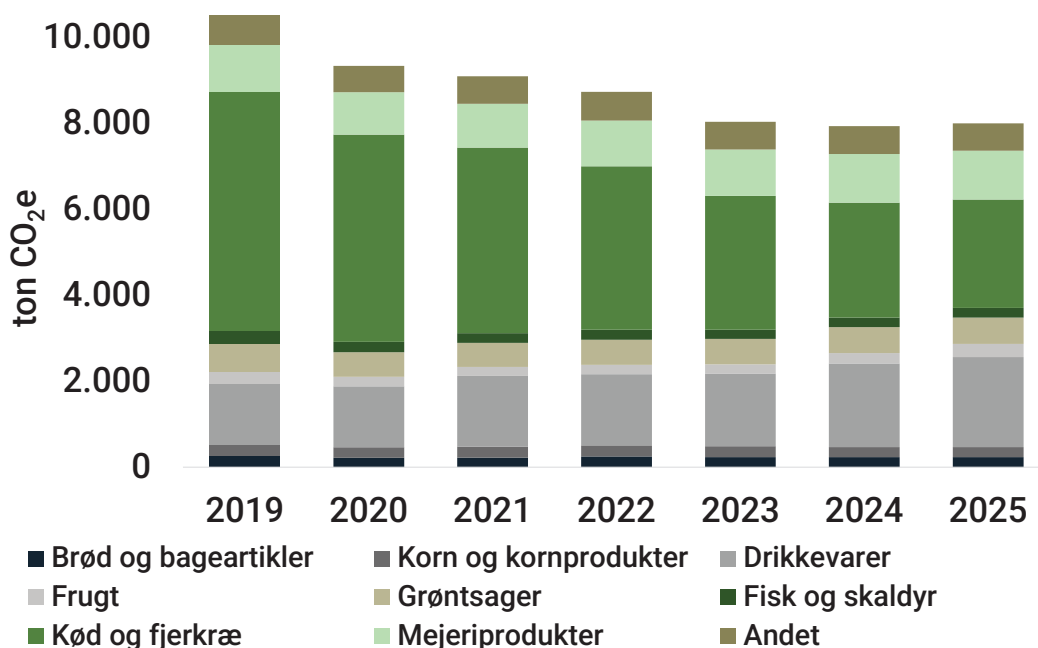
Klimaaftrykket fra fødevarer dækker over regionens indkøb af fødevarer inkl. frugtordninger, snacks og drikkevarer i forbindelse med forplejning til patienter, ansatte og besøgende. Det samlede klimaaftryk fra regionens fødevarerforbrug i 2025 var på 8.012 ton CO₂e, hvilket er en reduktion på ca. 25 % siden 2019.

I 2022 vedtog regionsrådet Principper og mål for bæredygtige fødevarerindkøb og måltider, hvoraf det fremgår, at Region Syddanmark har som mål at nedbringe klimaaftrykket fra fødevarerindkøb med 25 % i 2025 i forhold til baselineåret 2019. Denne målsætning blev opnået allerede i 2024, og klimaaftrykket for fødevarerindkøb er forholdsvis uændret mellem 2024 og 2025.

Reduktionen skal ses i sammenhæng med, at det samlede fødevarerforbrug i kg for hele regionen er steget med omkring 9 %. Når det er lykkedes at reducere klimaaftrykket trods øget fødevarerforbrug, så skyldes det primært, at det er lykkedes at omlægge forbruget til fødevarer med en lavere klimaaftryk.

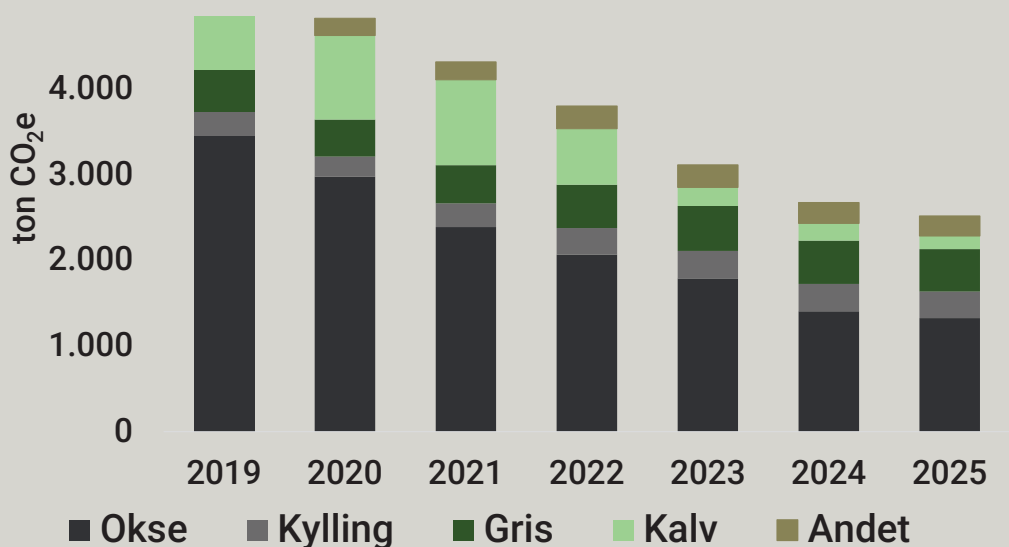
Tages der udelukkende udgangspunkt i sygehuskøkkenernes ansvarsområde, hvor der særligt aktivt arbejdes med at nedbringe klimaaftrykket og omlægge forbruget til mere bæredygtige produkter og fødevarer, er der reduceret med hele 46 % siden baselineåret 2019 (dette er ekskl. drikkevarer, samt frugt, kaffe og snacks, der leveres direkte til afdelingerne). Den betydelige reduktion i sygehuskøkkenernes fødevarerforbrug og klimaaftryk herfra er årsagen til, at regionen er i mål med 25 % CO₂e-reduktion uden at gå på kompromis med patienternes behov og kvaliteten af måltiderne.

Figur 6 - Samlet klimaaftryk for Region Syddanmarks fødevarerindkøb i ton CO₂e

Figur 6 viser, at klimaaftrykket fra fødevarerforbruget har været faldende siden 2019. Dette skyldes især forbruget af kød og fjerkræ, hvor klimaaftrykket er reduceret med 48 % siden 2020. Nogle af de kategorier, der trækker i den modsatte retning, er mejeriprodukter og drikkevarer, der er steget med hhv. 15 % og 46 % i 2025 sammenlignet med 2020. Kategorien "Andet" består af smagsgivere, krydderier, nødder, frø, planteprodukter, færdigprodukter samt slik og andre sukkervarer.

Figur 7 - Samlet klimaaftryk for Region Syddanmarks indkøb af kød og fjerkræ i ton CO₂e

På Figur 7 kan det ses, at klimaaftrykket for kød og fjerkræ har været faldende siden 2020, især forbruget af oksekød og kalvekød er faldet, hvorimod forbruget af kyllingekød og grisekød er steget en smule siden 2020. Reduktionen på 48 % fra regionens forbrug af kød og fjerkræ, skyldes derfor både en reduktion af forbruget af kød, men også en omlægning til kødtyper med en lavere klimaaftryk. Kategorien "andet" består bl.a. af kød fra and, gås, lam, kalkun m.m. Samlet set står reduktionen i klimaaftrykket fra forbruget af kød og fjerkræ for en reduktion på ca. 2.330 ton CO₂e fra 2020 til 2025, heraf kommer 1.667 ton CO₂e alene fra en reduktion i forbruget af oksekød.

Affald

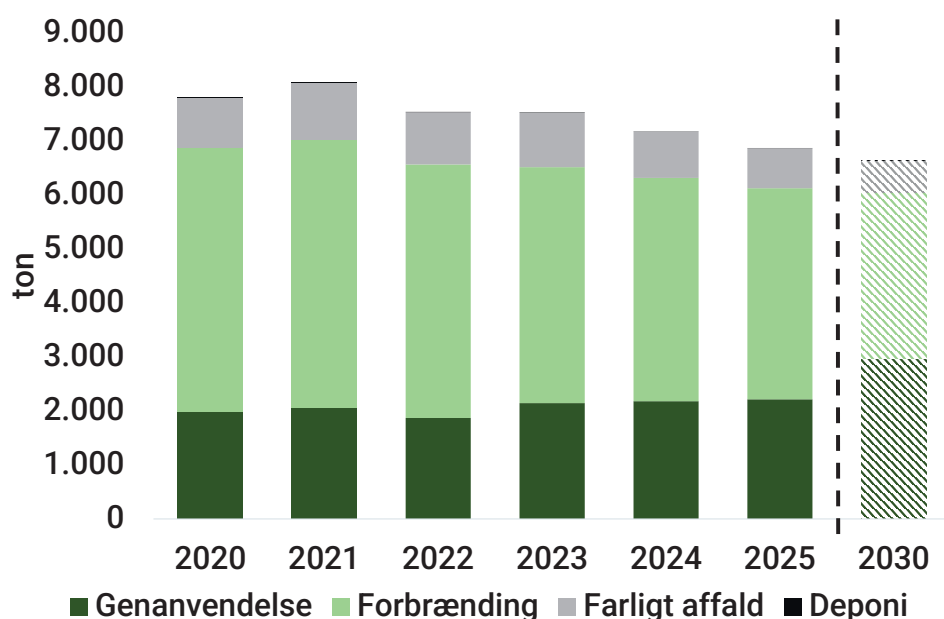

Regionsrådet har fastlagt tre overordnede målsætninger på affaldsområdet:

- Reducere den samlede affaldsmængde med 15 % i 2030 ift. 2020
- Reducere det forbrændingsegnete affald inkl. klinisk risikoaffald med 15 % i 2030 ift. 2020
- Øge genanvendelse til 45 % i 2030 ift. 2020.

Den samlede affaldsmængde fra regionen I 2025 var på 6.865 ton, hvilket svarer til et fald på 12 % siden 2020 og 4 % sammenlignet med året før. Regionen er således meget tæt på målsætningen om en affaldsreduktion på 15 % i 2030, sammenlignet med 2020. På Figur 8 kan udviklingen i den samlede affaldsmængde i ton ses. Det er særligt inden for affald til forbrænding og farligt affald, at der er sket en reduktion i affaldsmængden. Det forbrændingsegnete affald er reduceret med 25 % siden 2020 og inkluderes det kliniske risikoaffald jf. målsætningen i regionens affaldsstrategi er det reduceret med knap 20 % siden 2020. Regionen er dermed i mål med målsætningen om 15 % reduktion.

Figur 8 - Samlet affaldsmængde for Region Syddanmark i ton

Det farlige affald, som produceres i regionen, består af klinisk risikoaffald, vævsaffald, cytostatika, medicinaffald, kemikalier fra bl.a. laboratorieområdet, lyskilder, batterier m.m. Langt størstedelen af regionens farlige affald er affald bestående af klinisk risikoaffald (ca. 84 %). Denne type farligt affald bliver behandlet ved særlige forbrændingsanlæg, hvor temperaturen og dermed klimaaftrykket er højere end ved almindelige forbrændingsanlæg. Mængden af farligt affald har de seneste år været faldende med en reduktion på ca. 25 % i 2025 ift. 2020. Særligt mængden af klinisk risikoaffald har været faldende i år med en reduktion på ca. 19 % ift. 2020.

Mængden af genanvendt affald har generelt været stigende siden 2020 samtidig med, at den samlede mængde affald generelt har været faldende. Det betyder, at Region Syddanmark har bevæget sig fra en genanvendelsesprocent på 25 % i 2020 til 32 % i 2025 og en stigning på 2 % siden sidste år.

Særligt omkring kassation af værnemidler

På baggrund af Covid-19 pandemien er der blevet lavet en aftale om, at alle regioner skal have et lager af forskellige værnemidler liggende i tilfælde af, at noget lignende skulle ske igen. Det lager skal kunne dække 2-6 måneders forbrug alt efter hvilket produkt, der er tale om. Det drejer sig f.eks. om produkter som handsker, mundbind, kitler m.m. Eftersom der ikke har været et lige så stort forbrug af værnemidler de seneste par år, er en stor del af produkterne på lageret udløbet, hvorefter de er blevet smidt ud.

Tabel 1 - Oversigt over kassation af værnemidler fra Region Syddanmarks lager fra 2023-2025

(tusind stk)	2023	2024	2025
Mundbind		2.500	2.603
Undersøgelseshandsker	50	833	11.327
Desinfektion	199	5	
FFP2 masker	101	335	
Kitler	26	103	
Visir	90	8	248
Laboratorieudstyr		685	2.003
Diverse	6	1.102	186

Kategorien diverse består bl.a. af forskellige typer Covid-19 test samt huer og heldragter m.m.

I Tabel 1 kan det ses at regionen således har smidt 16,4 mio. stk. forskellige produkter til forbrænding i 2025. Disse produkter har ikke været brugt, men har udelukkende ligget på et lager, indtil udløbsdatoen er blevet overskredet. Herefter skal der købes nye produkter ind, så lageret opretholder sin størrelse. Det er tidligere blevet undersøgt, hvorvidt det er muligt at nyttiggøre affaldet på anden vis end forbrænding, men det har ikke været muligt.

For at forsøge at minimere spildet af værnemidler fra lageret bliver der aktivt arbejdet med at forlænge levetiden for forskellige produkter. Ud over de visirer, der er blevet kasseret i 2025, er der også en stor del, hvor holdbarheden er blevet forlænget til ultimo 2026. I 2024 lykkedes det at forlænge levetiden på over 200.000 kitler til august 2025. Det er lykkedes at forlænge levetiden yderligere til september 2026, der er dog desværre opstået mug i kasserne, hvilket betyder, at en stor del af disse vil blive kasseret i 2026.

A photograph of a surgical room with a large, multi-lens operating light fixture hanging from the ceiling. The scene is dimly lit, with the primary light source being the operating light, which casts a bright glow on the surrounding equipment and the patient area below. The background is dark, emphasizing the surgical environment.

Beregninger

Afsnittene Byggeri, Lægemidler, Kliniske og øvrige forbrugsvarer, IT og medicoteknik samt Indkøb generelt, er beregnet på baggrund af økonomiske data og emissionsfaktorer fra databasen EXIOBASE. Dette er den mest anvendte metode til at udarbejde klimaregnskaber på, både nationalt og internationalt, for områder hvor der ikke findes et bedre og mere præcist datagrundlag. Beregningerne følger internationale standarder for udarbejdelse af klimaregnskaber.

Økonomisk funderede beregninger i klimaregnskabet kan være med til at give et indblik i en virksomheds samlede klimabelastning, men udelukkende på et overordnet niveau uden en særlig høj detaljeringsgrad. Denne type beregninger kan ikke bruges til at måle og demonstrere resultater fra reduktionsindsatser.

Resultaterne i efterfølgende afsnit kan derfor ikke direkte sammenlignes med resultater fra tidligere års afrapporteringer, da de primært er et udtryk for, hvordan Region Syddanmarks udgifter har fordelt sig det pågældende år. Beregningerne er forbundet med en række usikkerheder, grundet bl.a. udsving i priser, budgetter, inflation m.m. Grundet usikkerhederne forventes det, at de økonomiske beregninger kan og vil svinge en del fra år til år. Udsving i økonomien afspejler ikke nødvendigvis udsving i klimaregnskabet og omvendt.

Dette gør, at resultaterne i efterfølgende afsnit udelukkende skal ses som en indikation af, hvordan det går med udviklingen af klimaaftrykket. Det er derfor vigtigt, at resultaterne ses i sammenhæng med alle de konkrete indsatser, der er blevet og fortsat bliver sat i gang ude på sygehusene.

Der arbejdes løbende på at indsætte flere handlingsbaserede beregninger i afrapporteringen, så der kan gives et mere nuanceret billede af, hvordan arbejdet med at reducere regionens klimaaftryk skrider frem.

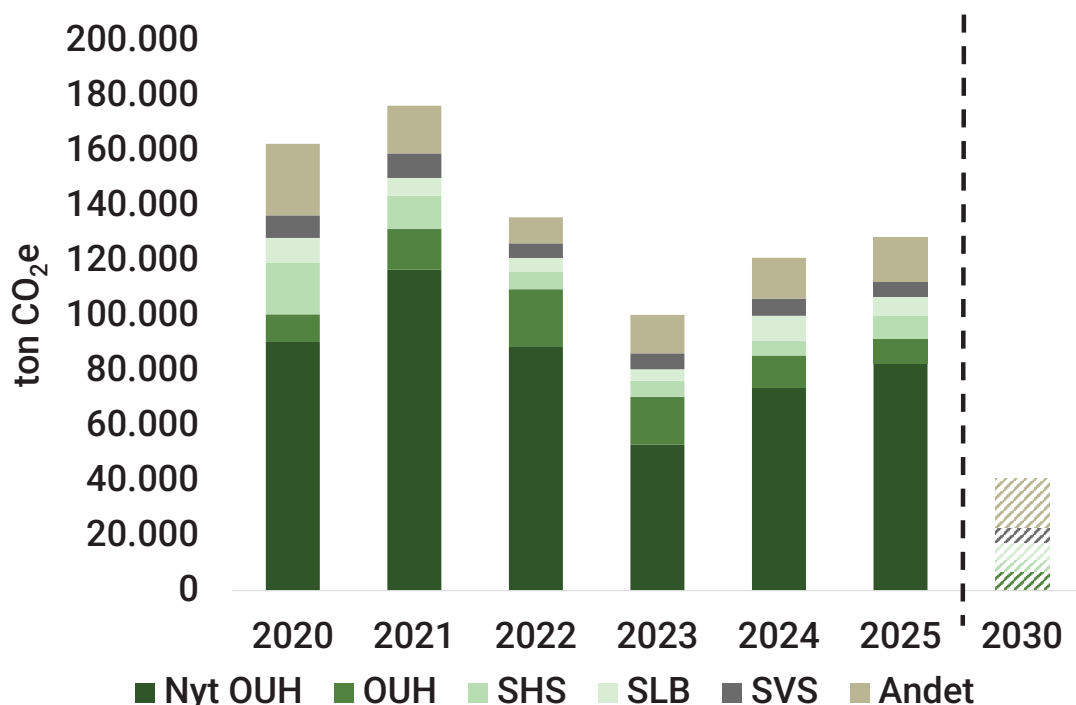
Byggeri og vedligehold

Klimaaftrykket for byggeri og vedligehold dækker over de udgifter, der er forbundet med nybyggeri og anlæg samt renoveringer og vedligehold af eksisterende bygninger.

CO₂e-udledningen for byggeri og vedligehold er beregnet til at være ca. 128.300 ton CO₂e i 2025, og fylder således 17 % af regionens samlede klimaaftryk. Dette tal er lavere end i 2020, hvilket indikerer, at klimaaftrykket for byggeri og vedligehold er faldet siden baselineåret. Figur 9 viser klimaaftrykket for byggeri og vedligehold over tid, fordelt på de forskellige enheder².

Figur 9 - Samlet klimaaftryk for Region Syddanmarks indkøb relateret til byggeri og vedligehold i ton CO₂e

2030-tallet i Figur 9 afspejler målsætningen i delstrategien for bæredygtigt byggeri. Den er baseret på, at alle kvalitetsfondsbyggerierne er gået i nul, og at det resterende byggeri også vil have en mindre klimaaftryk på baggrund af de tiltag, der er udpeget i delstrategien for bæredygtigt byggeri.

En af årsagerne til, at klimaaftrykket for 2025 er højere end 2024, er, at der er brugt omkring 125 millioner kroner mere på Nyt OUH i 2025 sammenlignet med 2024. Nyt OUH forventes at være helt færdigbygget i 2027, og klimaaftrykket forbundet dermed forventes derfor at gå i nul derefter.

² Til beregningerne for byggeri er der primært blevet anvendt EXIOBASE kategorien "Construction Work" og den gennemsnitlige CO₂e-udledning pr. krone for den branche.

I 2025 er der arbejdet med følgende indsatser, som indgår i delstrategien for bæredygtigt byggeri, som har til formål at reducere CO₂e-udledningen fra regionens byggeaktiviteter:

1. Renovering frem for at bygge nyt
2. Arealoptimering
3. Cirkulære råstoffer i byggeri
4. Bæredygtighedskrav i byggesager
5. Miljøkrav og emissionsfri byggeplads
6. Internationalt udsyn og partnerskaber

Alle 6 indsatser er væsentlige for at reducere CO₂e-udledningen, men indsatsen med størst klimaeffekt er "Renovering frem for at bygge nyt". Dette gælder uagtet det øgede aktivitetsniveau for byggeri. Klimaaftrykket ved at bygge nyt, samt eventuelt også at rive bygninger ned, er flere gange større end ved at ombygge og totalrenovere. Ved bevarelse af en bygnings betonkonstruktion og renovering og ombygning af resten, er der en stor klimafordel i forhold til nybyggeri, hvor klimaaftrykket fra nye ressourcer fylder meget.

I Region Syddanmarks helhedsplaner for de fire sygehusenheder arbejdes der netop med at prioritere ombygning og renovering af bygningsmassen i størst muligt omfang.

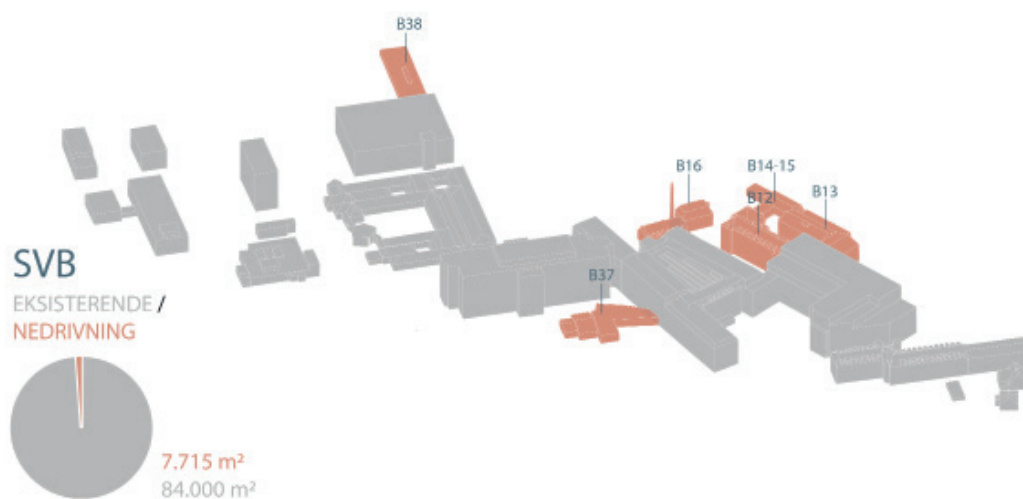
Eksempel fra generalplan Svendborg Sygehus

I generalplan Svendborg Sygehus er der tidligt i processen arbejdet med at bevare mest muligt af de eksisterende bygninger som et resultat af regionens strategi for bæredygtigt byggeri og indsatsen med at Renovere frem for at bygge nyt.

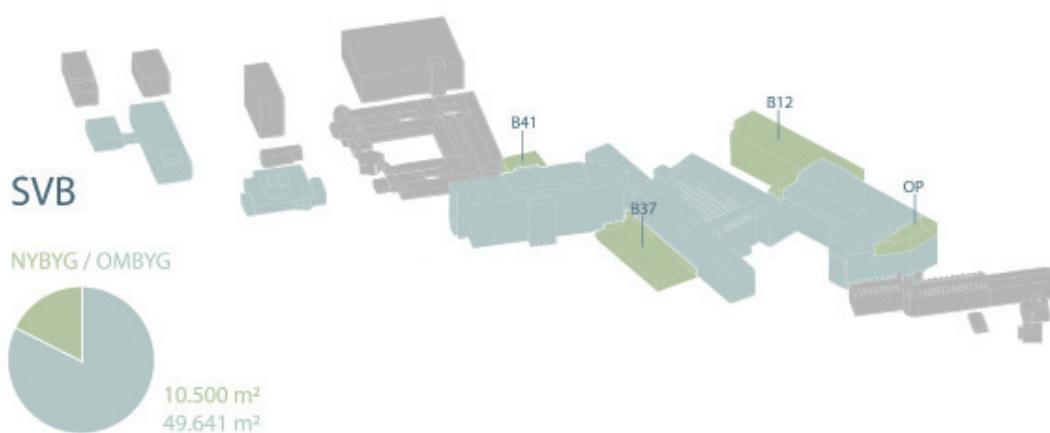
I udarbejdelsen af den fremtidige organisering af Svendborg Sygehus' funktioner og dets patient-, pårørende- og personaleflow samt den eksisterende grund, er det ikke muligt at renovere eller ombygge alle de eksisterende bygninger. Men så mange som muligt. For at fremtidssikre sygehuset er de nye bygninger derfor udformet med fokus på fleksibilitet og arealoptimering, så de kan anvendes i mange år.

Ud af de i alt 84.000 m² på Svendborg Sygehus kan regionen nøjes med at rive 7.715 m² ned. Ud af de i alt 60.141 m² på sygehuset, som skal fornys, er 10.500 m² til nye bygninger og 49.641 m² til ombygning og renovering. Dette er illustreret på Figur 10 og Figur 11.

Figur 10 - Eksempel fra generalplan Svendborg Sygehus - Eksisterende/nedrivning

Figur 11 - Eksempel fra generalplan Svendborg Sygehus - Nybyg/Ombyg

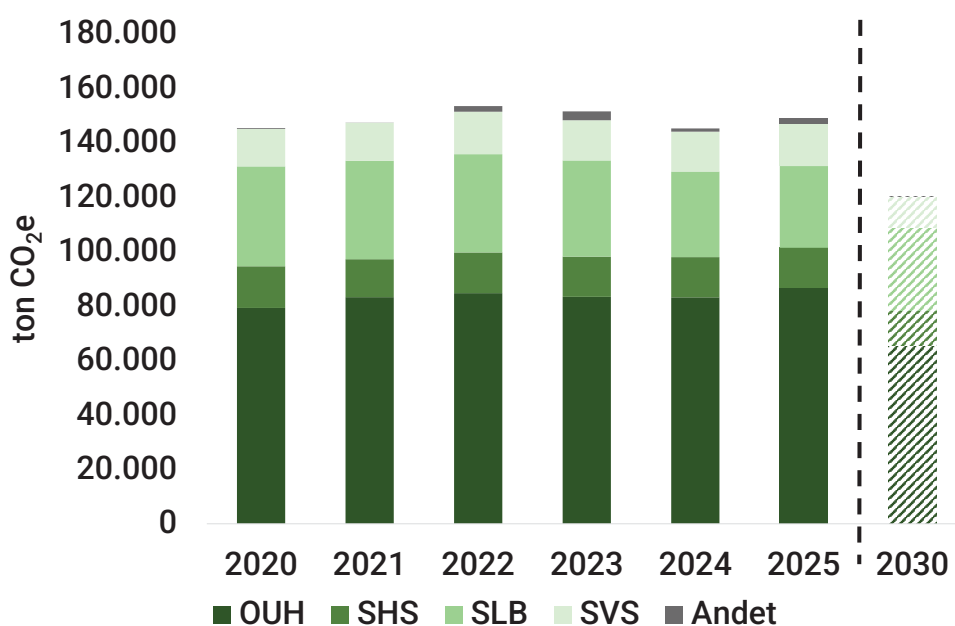
Lægemedler

Klimaaftrykket for lægemidler dækker over de udgifter, der er forbundet med indkøb af lægemidler, og inkluderer således ikke de direkte udledninger ved brug af f.eks. anæsthesigasser.

CO₂e-udledningen for lægemidler er beregnet til at være ca. 149.000 ton CO₂e i 2025 og udgør således 20 % af regionens samlede klimaaftryk. Dette tal er en anelse højere end 2020, men har generelt været lidt svingende hen over årene, hvilket indikerer at udgifterne forbundet med indkøb af lægemidler har været mere eller mindre uændrede siden baselineåret. Figur 12 viser klimaaftrykket for lægemidler over tid fordelt på de forskellige enheder³.

Figur 12 - Samlet klimaaftryk for Region Syddanmarks indkøb af lægemidler i ton CO₂e

2030-tallet i Figur 12 afspejler de målsætninger i delstrategien for lægemidler, der omhandler indkøb og forbrug af lægemidler. Indsatsområderne for indkøb og forbrug af lægemidler er:

- 1. Stop medicinspild:** Identificere og implementere indsatser for at nedbringe medicinspild i klinikken
- 2. Spild på hospice:** Kortlægge omfanget af medicinspild på hospice og identificere initiativer, der kan medvirke til at nedbringe spildet.
- 3. DANROAD:** Tilbage tage og genudskrive uåbnet vederlagsfri udleveret medicin, der ifølge lovgivningen i dag skal kasseres og brændes. Pilotprojektet har fokus på kræftmedicin i pilleform.
- 4. Fra spray til pulver inhalatorer:** Afdække mulighederne for at omlægge lungesyge patienters behandling med spray-inhalatorer til pulver-inhalatorer, der har et væsentligt lavere klimaaftryk.
- 5. Låne medicin/puljerum:** Optimere på de løsninger sygehusene har for at udveksle medicin på tværs af afdelinger ved overskydende medicin. Dette skal medvirke til at reducere medicinspildet.
- 6. Fra drop til tabletter:** Arbejde for at skifte til tabletter frem for at behandle med lægemidler i drop, der hvor det er muligt. Flere analyser indikerer, at det er mere klimavenligt udover også at være en økonomisk gevinst og mindske indgrebet hos patienterne.

³ Til beregningerne for lægemidler er der udelukkende blevet anvendt EXIOBASE kategorien "Medicinal Industri (DK)", som er en specifik branche, regionerne har fået udarbejdet.

Der er sket en vækst i indkøbet af lægemidler siden 2020 og i forhold til 2025. I perioden er der sket en aktivitetsstigning målt i DDD (Defineret Døgn Dosis), som betegner det gennemsnitlige forbrug af et lægemiddel pr. døgn for en voksen. Dette indikerer, at der generelt anvendes flere lægemidler end tidligere. For at imødekomme det stigende forbrug er der igangsat en række regionale indsatser for at reducere forbruget af medicin i klinisk praksis. Dette dækker bl.a. over en lang række projekter, der skal medvirke til at reducere medicinspild.

Et af de større projekter inden for medicin er Danroad, som er et projekt, hvor målet er at kunne genudlevere ubrugt og uåbnet kræftmedicin til andre patienter, frem for at det bliver kasseret. I første fase er der indgået en projektaftale med Lægemiddelstyrelsen, som betyder, at mere end 200 patienter er inkluderet i projektet og genudlevering er aktivt i gang. Målet er at kunne implementere denne praksis ikke blot i Region Syddanmark, men i alle 5 regioner. Udover at reducere regionernes klimaaftryk fra indkøbet af lægemidler forventes det også, at projektet vil kunne spare sundhedsvæsenet for mange mio. kr.

Ud over regionale tiltag arbejdes der også aktivt med at stille krav til leverandørerne i forbindelse med køb af medicin. Amgros står for indkøb af lægemidler for de 5 regioner og har ansvaret for at stille krav i leverandørkæden. Denne indsats sker på vegne af alle 5 regioner og i tæt samarbejde med Region Syddanmark, som har nationalt lead på området Bæredygtige lægemidler. I delstrategien for bæredygtige lægemidler er der nedsat tre delmål i forhold til krav i leverandørkæden. De er som følgende:

Delmål 1: Der skal indgå bæredygtighedskriterier i 40 % af de EU-udbud, der offentliggøres i 2026 og i 75 % i 2030. I 2025 var der grønne kriterier i 36 % af de EU-udbud, Amgros lavede på lægemidler.

Delmål 2: Amgros vil sammen med indkøbsorganisationerne i Norden udvikle bæredygtighedskriterier og krav i fællesnordiske udbud. Det er et fortløbende samarbejde om udvikling af grønne kriterier og publicering af fællesnordiske udbud.

Delmål 3: Der arbejdes på at udvikle modeller for bæredygtighedskriterier i udbud af lægemidler baseret på Medicinrådets behandlingsvejledninger. I 2025 er der etableret et samarbejde med Medicinrådet som tovholder, om denne opgave, som skal løses i fællesskab mellem flere aktører, herunder Region Syddanmark.

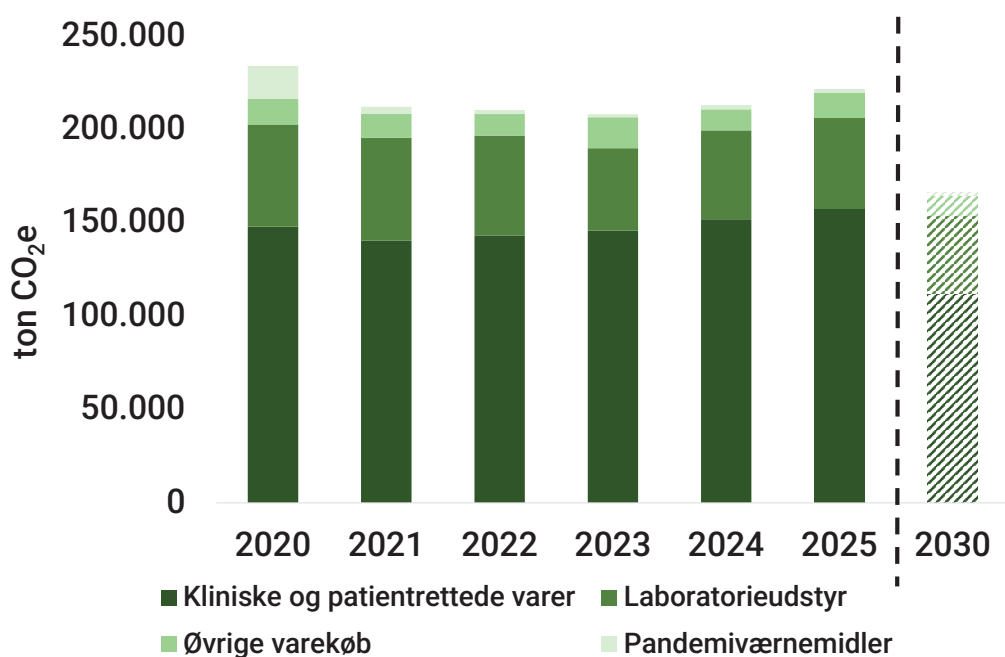
Kliniske og øvrige forbrugsvarer

Klimaaftrykket for kliniske og øvrige forbrugsvarer dækker over de udgifter, der er forbundet med indkøb af produkter, der anvendes ude i klinikken, i forbindelse med f.eks. operationer og andre behandlinger, patientens ophold på sygehuset, samt prøver og analyser.

CO₂e-udledningen for kliniske og øvrige forbrugsvarer er beregnet til at være ca. 221.000 ton CO₂e i 2025 og udgør således 29 % af regionens samlede klimaaftryk. Dette tal er en anelse lavere end i 2020, hvilket indikerer at udgifterne forbundet med kliniske og øvrige forbrugsvarer har været mere eller mindre uændrede siden baselineåret, med undtagelse af forbruget af pandemiværnemidler som er reduceret væsentligt siden baselineåret. Figur 13 viser klimaaftrykket for kliniske og øvrige forbrugsvarer over tid, fordelt på forskellige udbudskategorier⁴.

Figur 13 - Samlet klimaaftryk for Region Syddanmarks indkøb af kliniske og øvrige forbrugsvarer i ton CO₂e

⁴ Til beregningerne for kliniske og øvrige forbrugsvarer er der primært blevet anvendt EXIOBASE kategorien "Medical, precision and optical instruments, watches and clocks" og den gennemsnitlige CO₂e-udledning pr. krone for den branche.

I delstrategien Kliniske og øvrige forbrugsvarer fra 2024, har regionen peget på tre overordnede indsatsområder, der skal være med til at reducere klimaaftrykket for forbrugsvarer frem mod 2030. De tre indsatsområder er:

1. Stille grønne krav til leverandøren
2. Reduceret forbrug gennem minimering af spild og optimeret lagerstyring
3. Skift fra engangs- til flergangsprodukter

En væsentlig indsats for at nedbringe CO₂e-udledningen fra forbrugsvareområdet er at stille krav til leverandørkæden. Det kan f.eks. være krav til emballage, last mile transport, m.m. I afsnittet Indkøb generelt findes en oversigt over udviklingen i antal udbud, der har indeholdt grønne krav, fordelt på kravtyper.

De to andre indsatser forholder sig til forbruget af kliniske og øvrige forbrugsvarer ude i klinikkerne. Det dækker over de produkter, hvor der er identificeret en mulighed for hhv. at minimere forbruget og for at overgå fra engangs- til flergangsprodukter. I forbindelse med de produkter, hvor det er muligt at minimere forbruget, er der i første omgang udpeget tre produktgrupper med tilhørende målsætninger. Oversigten for disse produktgrupper, samt hvad udviklingen af forbruget har været i 2025 ift. 2020, kan ses i Tabel 2.

Tabel 2 - Oversigt over produktgrupper, hvor Region Syddanmark arbejder med at reducere forbruget, samt udviklingen i forbrug fra 2020-2025

	Baseline 2020 (stk. udleveret)	Udvikling i forbrug 2020-2025	Målsætning ift. baseline
Lejepapir*	2.355.010	-65 %	90 % reduktion i forbrug i 2025
Undersøgelseshandsker	47.394.662	-31 %	35% reduktion i forbrug i 2026
Sengeovertræk/støvhætter	37.250	-50 %	50% reduktion i forbrug i 2026

*Lejepapir er angivet i antal meter udleveret, i stedet for stk.

For alle tre produktgrupper i Tabel 2 er der sket en reduktion i forbruget siden 2020, hertil skal det nævnes, at denne reduktion primært har fundet sted i 2024 og 2025. For produktgruppen Sengeovertræk/støvhætte er det allerede i 2025 lykkedes at nå målsætningen om en 50 % reduktion siden baseline.

For produktgrupperne Lejepapir og Undersøgelseshandsker er det ikke lykkedes at nå målsætningen for 2025 for det samlede forbrug. Dog kan det nævnes, at enkelte sygehuse er kommet i mål med målsætningerne, og der arbejdes på at sikre en god vidensdeling på tværs af sygehuse.

Tabel 3 - Oversigt over produktgrupper, hvor Region Syddanmark arbejder med at overgå til flergangsløsninger, samt udviklingen i forbrug fra 2020-2025

	Baseline 2020 (stk. udleveret)	Udvikling i forbruget 2020-2025
Engangsservice (madbeholdere)	3.597.857	-8,5 %
Engangsservice (service, inkl. tudkopper)	14.948.609	-22 %
Sugestykker	1.063.906	4 %
OP-huer	972.922	3 %
Varmejakker	37.660	-13 %
Sejl til forflytning	15.352	-4 %
Stiklagner	126.970	-29 %
Sakse	52.190	-7 %
Pincetter	16.561	-6 %
Sutureringsæt og suturfjernelsestæt	33.961	-9 %
Fødesæt	4.080	-29 %
Skiftesæt	51.889	-13 %
Engangsnyrebakker	593.481	-30 %
Engangstudkopper	311.216	-15 %

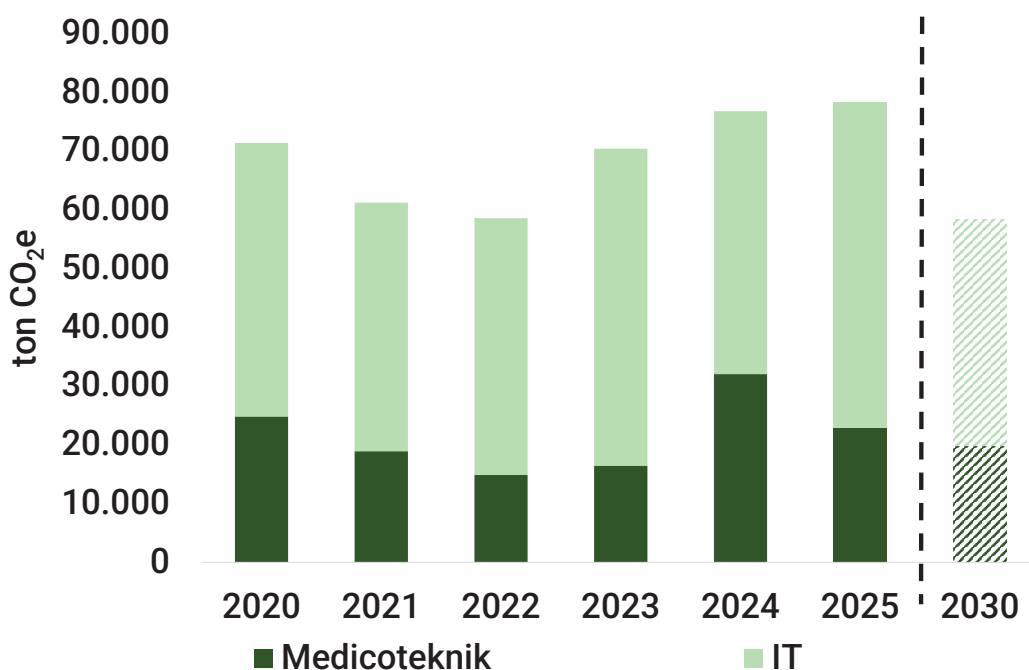
Tallene i Tabel 3 viser, at der generelt også er sket rigtig meget med forbruget af de engangsprodukter, hvor regionen arbejder på at overgå til flergangsløsninger. Med enkelte undtagelser er forbruget af alle produktgrupper i Tabel 3 reduceret i 2025 sammenlignet med 2020. Der arbejdes på samtlige sygehuse med at skifte fra engangs- til flergangsprodukter, og en stor del af 2025 er blevet brugt på at planlægge disse skift med henblik på gennemførelse i 2026. Blandt de produkter, hvor udskiftningen allerede blev påbegyndt i 2025, kan service og fødesæt nævnes.

Klimaaftrykket for medicoteknik og IT dækker over de udgifter, der er forbundet med indkøb af både udstyr og services indenfor medicoteknik og IT-området.

CO₂e-udledningen for medicoteknik og IT er beregnet til at være 78.300 ton CO₂e i 2025 og udgør således 10 % af regionens samlede klimaaftryk. Dette tal er højere end i 2020, hvilket indikerer at klimaaftrykket for medicoteknik og IT er steget siden baselineåret, især på IT-området. Figur 14 viser klimaaftrykket medicoteknik og IT over tid⁵.

Figur 14 - Samlet klimaaftryk for Region Syddanmarks indkøb af Medicoteknik og IT i ton CO₂e

I delstrategien for grøn omstilling af Medicoteknik og IT, vedtaget i 2025, arbejdes der for at reducere klimaaftrykket fra området. Der vil blive arbejdet med følgende indsatser:

1. Stille grønne krav til leverandøren:

Dette indebærer fokus på tilbagetagningsaftaler, samt genbrug og genanvendelse af materialer efter endt brug.

2. Reducere CO₂e-udledningerne fra medicoteknisk apparatur:

Dette skal gøres ved at begrænse overgangen fra flergangs- til engangsudstyr, forøge levetiden på apparaturer, samt optimere udnyttelsen af regionens beholdning af medicotekniske apparaturer.

3. Reducere CO₂e-udledningerne fra IT-udstyr:

Dette skal gøres ved at optimere levetiden på beholdningen af IT-udstyr samt reducere og optimere forbruget af datalager.

En væsentlig indsats for at nedbringe CO₂e-udledningen fra medicoteknik og IT er at stille krav til leverandørkæden. Det kan f.eks. være krav til takeback ordninger, last mile transport m.m.

⁵ Til beregningerne for kliniske og øvrige forbrugsvarer er der primært blevet anvendt EXIOBASE kategorien "Medical, precision and optical instruments, watches and clocks" og den gennemsnitlige CO₂e-udledning pr. krone for den branche.

IT

Klimaaftrykket for IT kommer fra indkøb af bl.a. hardware, software og -licenser, tjenesteydelser samt serviceydelser og -konsulenter. I delstrategien for Medicoteknik og IT arbejdes der udelukkende med hardware-delen, som udgjorde ca. 22.000 ton CO₂e i 2020, svarende til ca. 47 % af det samlede klimaaftryk for IT. Klimaaftrykket fra IT-hardware har været svingende hen over årene og var på 21.700 ton CO₂e i 2025.

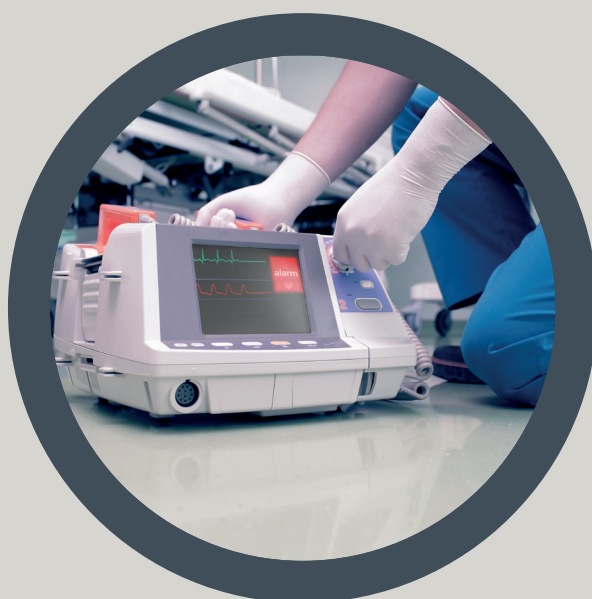
Delstrategien tager udgangspunkt i 13 produktgrupper inden for IT-udstyr, hvor der er identificeret forskellige indsatser til at reducere forbruget og optimere levetiden. Produktgrupperne er udvalgt på baggrund af en gennemsnitlig årlig CO₂e-udledning på over 400 ton CO₂e og består bl.a. af PC'er, skærme, mobiltelefoner, servere m.fl.

Medicoteknik

Klimaaftrykket for med Medicoteknik kommer fra indkøb af bl.a. udstyr og tjenesteydelser inden for radiologisk billediagnostik og stråleterapi, service af medicoteknisk udstyr samt sterilisation og rengøring af udstyr og instrumenter. Regionens indkøb af medicoteknisk udstyr varierer meget på produktgrupper fra år til år, mens regionens samlede budget til indkøb af medicoteknisk udstyr ligger fast på et niveau på 420-450 mio. kr./år. Klimaaftrykket for medicotekniskudstyr er beregnet til at være 22.800 ton CO₂e i 2025.

Delstrategien tager udgangspunkt i 43 produktgrupper inden for medicoteknik, der tilsammen udgjorde 67 % af beholdningen i 2020. Disse produktgrupper er bestemt på baggrund af den gennemsnitlige årlige CO₂e-udledning, størrelsen af beholdningen og den gennemsnitlige levetid og inkluderer bl.a. produkter som MR-scannere, Ultralydsscannere og røntgenapparaturer. For disse produktgrupper arbejdes der på at forøge levetiden og optimere udnyttelsen af beholdningen, så det er muligt at undgå unødvendige apparaturer.

Et eksempel hvor der aktivt arbejdes med levetidsforlængelse er OUH, der som udgangspunkt ikke investerer i nyt medicoteknisk udstyr, før Nyt OUH står klar til indflytning. Det nuværende medicotekniske udstyr på OUH bliver derfor repareret og vedligeholdt så vidt muligt med henblik på levetidsforlængelse.

Indkøb generelt

Størstedelen af regionens klimaaftryk kommer fra indkøb. Hovedparten af dette indkøb er omfattet af delstrategierne, hvor grønnere indkøb forventes at stå for et væsentligt bidrag til at nå regionens klimareduktionsmål på 35 %.

I 2025 har regionsrådet godkendt et tillæg til regionens indkøbspolitik om grønne indkøb af varer og tjenesteydelser. Dette tillæg præciserer og kvalificerer regionens indkøbspolitik vedrørende grønne indkøb og beskriver, hvordan regionen i praksis vil implementere den. Tillægget anvendes internt ved planlægning og gennemførelse af indkøb og udbud samt giver leverandører indsigt i regionens tilgang til grønne indkøb.

Fokusområderne i 2025 har været en fortsættelse og udbygning af grønne krav i alle typer af udbud samt bedre vare- og lagerstyring for at minimere spild.

Grønne krav i udbud udarbejdes via dialog med brugergrupper og markedet. Krav kan omhandle flere forskellige elementer. Det kan være specifikke krav til produktet og emballage eller krav om mere generelle ting, såsom krav til transport eller kvaliteten af tilgængelige data for den vare og eller tjeneste, der bliver leveret. Udviklingen i antal grønne krav, som regionen har stillet i udbud med kontraktstart i 2021 til 2025, kan ses i Tabel 4.

Tabel 4 - Oversigt over antal grønne krav i udbud fra 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025*
Brugsfase		2		4	15
Data		2	1		
Emballage	1	20	18	21	41
Logistik/transport		1	6	11	10
Produkt	2	24	54	20	43
Produktion		2	3	1	4
Andet			2	4	5
End of life				5	7
I alt	3	51	84	66	125

* I år 2025 er der medtaget krav fra kontrakter, hvor Region Syddanmark har været med, men hvor det er en af de andre regioner der har været tovholder, derfor er tallet for 2025 højere end tidligere år.

Af de 125 grønne krav, der er blevet stillet i 2025, er 51 stillet i udbud, hvor Region Syddanmark har været tovholder, resten dækker over fællesregionale udbud hvor en af de andre regioner har været kontraktansvarlig. Der er alt i alt blevet stillet grønne krav i 23 af de fællesregionale udbud, hvoraf Region Syddanmark har været tovholder på 11 af dem.

Der er et stærkt samarbejde med de øvrige regioner, hvor der blandt andet udarbejdes fællesregionale grønne standardkrav. Kravene er med til at påvirke markedet i en grønnere retning.

Langt størstedelen af regionens indkøb er inkluderet i delstrategierne, dog er der omkring 17-20 % hvert år, der ikke indgår i nogle af de områder. Dette indebærer primært tjenesteydelser, herunder især inden for sundhedsydelser.

Opsamling

Resultaterne i denne rapport indikerer, at det generelt er lykkedes Region Syddanmark at reducere klimaaftrykket fra en række forskellige områder, men også at regionen fortsat har travlt, hvis målsætningen på mindst 35 % reduktion i 2030, sammenlignet med 2020, skal nås.

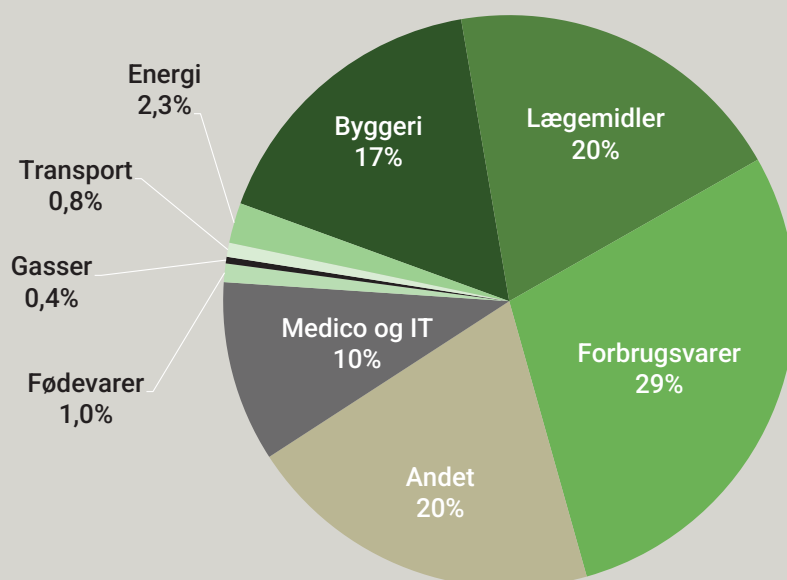
- Det samlede klimaaftryk fra regionens energiforbrug i 2025 var på 17.413 ton CO₂e, hvilket svarer til en reduktion på 27 % i forhold til 2020. Delstrategien for klimaoptimeret energiforbrug har en målsætning om at reducere Region Syddanmarks klimaaftryk fra energiforbrug med 22.000 ton CO₂e. Status i 2025 er således at regionen er ca. en tredjedel af vejen ift. at nå målsætningen fra delstrategien.
- Det samlede klimaaftryk fra regionens transport i 2025 var på ca. 6.092 ton CO₂e, hvilket svarer til et fald på ca. 0,2 % siden 2020. Delstrategien for effektiv og fossilfri kørsel og transport har en målsætning om at mere end 50 % af regionens bilflåde er fossilfri i 2030. Status i 2025 er at 36 % af bilflåden er fossilfri. Regionen er derfor godt på vej med at omlægge til elbiler, men for at opnå væsentlige reduktioner i klimaaftrykket for transport, skal mulighederne for også at reducere kørselsbehovet, undersøges.
- Det samlede klimaaftryk fra regionens direkte udledninger af klimagasser i 2025 var på 2.881 ton CO₂e, hvilket svarer til et fald på 17 % i forhold til 2020. Delstrategien for lægemidler og medicinske gasser har opsat en målsætning om at reducere klimaaftrykket fra medicinske gasser med 2.300 ton CO₂e. Status i 2025 er således at regionen er ca. en fjerdedel af vejen ift. at opnå målsætningen fra delstrategien. Reduktionen i 2025 kommer fra et mindre forbrug af anæstesigasser, herunder primært desfluran. Der er ikke sket en væsentlig reduktion inden for forbruget af lattergas.
- Det samlede klimaaftryk fra regionens fødevarerforbrug i 2025 var på 8.012 ton CO₂e, hvilket er en reduktion på ca. 25 % i forhold til 2020. Principper og mål for bæredygtige fødevarerindkøb og måltider har en målsætning om at reducere klimaaftrykket fra regionens fødevarerindkøb med 25 % i 2025, sammenlignet med 2019. Den målsætning blev opnået allerede i 2024. Der vil fortsat blive arbejdet med klimaaftrykket for fødevarer frem mod 2030.
- Den samlede affaldsmængde i 2025 var på 6.865 ton, hvilket er en reduktion på 12 % i forhold til 2020. Regionen er således godt på vej mod at nå målsætningen om en samlet affaldsreduktion på 15 % i 2030 sammenlignet med 2020.

For områderne byggeri, lægemidler, kliniske og øvrige forbrugsvarer, IT og medicoteknik samt indkøb generelt, er der iværksat en lang række grønne tiltag, som skal medvirke til at reducere klimaaftrykket. Det er på nuværende tidspunkt svært at sige noget præcist om effekterne af disse tiltag, da beregningerne for disse områder er baseret på økonomiske enheder. Resultaterne fra de økonomisk baserede beregninger skal derfor ses i sammenhæng med alle de konkrete indsatser, der bliver sat i gang ude på sygehusene. Det er således lykkedes Region Syddanmark at;

- Prioritere ombygning og renovering frem for nybyggeri i generalplanen for Svendborg Sygehus. Næsten 83 % af den bygningsmasse, der skal fornys, forventes således at kunne renoveres frem for at rives ned.
- Igangsætte Danroad som et pilotprojekt, hvor der laves forsøg med at genudlevere ubrugt og uåbnet kræftmedicin til andre patienter. Hvis dette kan implementeres i alle 5 regioner, kan det spare sundhedsvæsenet for både økonomi og CO₂e-udledning.
- Reducere og omlægge forbruget af en lang række forskelligt engangsudstyr, hvor produktet helt kan undgås, eller hvor der er en alternativ flergangsløsning.
- Så vidt muligt undgå at investere i nyt medicotekniskudstyr på OUH, og i stedet reparere og vedligeholde udstyret, med henblik på levetidsforlængelse. Målet er, at der kun skal investeres i begrænset nyt udstyr, indtil Nyt OUH står klar til indflytning.

Med udgangspunkt i de resultater, der er blevet præsenteret her i rapporten og de usikkerheder, de indeholder, er det samlede klimaaftryk fra Region Syddanmark opgjort til 766.000 ton CO₂e i 2025. Der er sket en række reduktioner af regionens klimaaftryk, dette gælder især inden for energi, medicinske gasser og fødevarer. Figur 15 viser det samlede klimaregnskab for Region Syddanmark, og hvordan det fordeler sig på regionens aktiviteter i 2025.

Figur 15 - Samlet klimaaftryk for Region Syddanmark, og hvordan det fordeler sig på regionens aktiviteter i 2025.

Det er svært at sige noget præcist om udviklingen af regionens klimaaftryk siden 2020, grundet det usikre beregningsgrundlag. Resultaterne i denne rapport skal også ses i sammenhæng med en generel stigning i aktivitet i sundhedsvæsenet. Det beregnede klimaaftryk for 2025 ligger fortsat lavere end i 2020, men har været stigende gennem de seneste par år. Dette understreger vigtigheden af alle de grønne tiltag, der er blevet sat i gang ude på sygehusene og i forbindelse med delstrategierne, samt behovet for at fortsætte og intensivere dette arbejde over de kommende år.

Grøn omstilling 2026
Udarbejdet af Region Syddanmark,
Damhaven 12, 7100 Vejle
Tlf. 2498 8383

www.regionsyddanmark.dk

<https://regionsyddanmark.dk/miljo-og-klima/gron-omstilling>